

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՆ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԴԱՐԵՐ

ԱՆԻ ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ

ՄՈԳԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՆՏԻԿ
ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐՈՒՄ 12

ԳԱՅԱՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ ԿՆԻՔՆԵՐԻ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԵՎ ԴԻՑԱԲԱՆԱԿԱՆ
ՄՈՏԻՎՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 24
ԹԱԹՈՒԼ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ ՄԱՍԱՆՑԱՆՆԵՐԻ III-IV ԴԱՐԵՐԻ
ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԿՋԲՆԱՂԲՅՈՒՐ 39

ՄԱՐԻԱՄ ԽԱՆՁԱԴՅԱՆ

ԶԱԲԵԼ ԹԱԳՈՒՀՈՒ ԾԱԳՈՒՄՆԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՐՋ 57

ՇՈՒՇԱՆ ԿՅՈՒՐԵՂՅԱՆ

ՀԱՆԲԱԼԻԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԸ
ՍՈՒՖԻԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ԻԲՆ ԱԼ- ԶԱՌԻՋԻԻ «ՄԱՍԱՆԱՅԻ
ԽԱՐԴԱՎԱՆՔՆԵՐԸ» ԱՇԽԱՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿՈՎ 65

ՍՈՒՄԱՆՆԱ ԱԴԱՍՅԱՆ

ՏԱՊԱՆԱԳԻՐ՝ ՊԱՐՍԱՄ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ 73

ՎԱՀԵ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱՆԱՖԻԱԿԱՆ ՄԱԶՀԱԲԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ՍՈՒՆՆԻԱԿԱՆ ԿՐՈՆԱ-ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ 82

ՏԱԹԵՎԻԿ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

«ՆԱԶՋ ԱԼ-ԲԱԼԱՂԱ» ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻ ԱՍՈՒՑԹՆԵՐԻ ԵՎ
ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՈՍՔԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ
ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ ՈՐՈՇ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ 90

ՆՈՐ ԵՎ ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՇՐՋԱՆ

ԱՆԺԵԼԱ ԵՌԻՑՅԱՆ

ՀԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐԶՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՍԱԿԱՎ ՀԱՆԴԻՊՈՂ
ԹԱՂՈՒՄԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ՈՐՈՇ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐԱՆԵՐ
(17-րդ դար)..... 106

ԱՆՆԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՄԵՍԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ ՄԻՖԸ ԱՅԱԹՈԼԼԱՀ ԽՈՄԵՅՆԻԻ
ԳԱՂԱՓԱՐԱԽՈՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ..... 117

ԱՍՏԴԻԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԱՄՆ ՄԵՐՁԱՎՈՐԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՋՈՐՋ ԲՈՒՇ ԿՐՏՄԵՐԻ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ (2001-2009 թթ.)..... 125

ԱՐԱՍ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՎԵՐԱԲՆԱԿԵՑՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ԱԼԺԻՐԻ ԳԱՂՈՒԹԱՑՄԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 138

ԱՐԱՔՍ ՓԱՇԱՅԱՆ

ՇԻՍ ՓՈՔՐԱՄԱՄՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՄԱՈՒԴՅԱՆ
ԱՐԱԲԻԱՅՈՒՄ, ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԻ
ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ 144

ԳԵՈՐԳԻ ՄԻՐՋԱԲԵԿՅԱՆ

ՂԱԶԱԽԻ *ՀԻՎԱՆ* ԸՍՏ ԹԻՖԼԻՍԻ ՎԻԼԱՅԵԹԻ 1728 թ. ՕՍՄԱՆՅԱՆ
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՀԱՐԿԱՄԱՏՅԱՆԻ 155

ԳՈՌ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

2019 թ. ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՏԻՄ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԹՈՒՆՋԵԼԻՈՒՄ
ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԿՈՍՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ՇՈՒՐՋ 165

ՀԱՅԿ ՍԱՄՍՈՆՅԱՆ

ԲԱՆԱԿԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՅԸ ԵՎ ՆՐԱ ԴԵՐԸ
ՄԻՐԻԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ (1916-1946 թթ.)..... 172

ՀՐԱՉՈՒՀԻ ԹՈՒՐՎԱՆԴՅԱՆ

ԱՄՆ-Ի ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄԸ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ. ՆՈՐ
ՇԵՇՏԱԴՐՈՒՄՆԵՐ ՄԻԱՅՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ԱՐՏԱՔԻՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԵՎ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ ՄԵՐՋԱՎՈՐ
ԱՐԵՎԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ..... 189

ՄԱՆՈՒՉԱՐ ԳՈՒՆՑԱԶԵ

ՕՍ ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ՀԱԿԱԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՏՃԱՌԸ ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ..... 202

ՄԱՐԻԱՄ ՌԵՎԱԶՅԱՆ

ՎՐԱՅԵՐԵՆԸ ԹՈՒՐՔԻՍՅԻ ՎՐԱՅ ՄՈՒՀԱԶԻՐՆԵՐԻ
ԺԱՌԱՆԳՆԵՐԻ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ..... 211

ՆԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

«ՀԱՅ ՈՐԲԵՐ. ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՀԱՅ ՈՐԲԵՐՈՒ ԿԱՅՈՒԹԵԱՆ,
ՈՐԲԱՆՈՑՆԵՐՈՒ, ՀՈԳԱՏԱՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԵՒ
ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ» ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ՄԱՍԻՆ 221

ՌՈՒՋԱՆՆԱ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ (1998-2018) ՀՀ-ՈՒՄ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾ
ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ..... 237

ՍԱԼՎԻՆԵ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ XIX ԴԱՐՈՒՄ..... 248

ՍՈՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՏԱՌ ԵՎ ՀՈՒՆԱՏԱՌ ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՆԱԽԱԴՐՅԱԼՆԵՐԸ ԵՎ ՀՈՒՆԱՑ
ԱՅԲՈՒԲԵՆՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՏԱՌ ԵՎ ՀՈՒՆԱՏԱՌ
ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ ՏԵՔՍԵՐՈՒՄ..... 259

ՎԵՐՈՆԻԿԱ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴՐՈՒՄ ԱՄՆ ՀՈՒՆԱԿԱՆ
ԵՎ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԼՈՐԲԵՍՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԻ ՇՈՒՐՋ..... 272

ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԻՐԱՆՈՒՄ282

ՔՆԱՐԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԿԱՏԱՐԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ «ԱՐԱԲԱԿԱՆ
ԳԱՐՈՒՆԸ»294

CONTENTS

ANCIENT AND MEDIEVAL HISTORY

ANI NAHAPETYAN

THE RECORDS ON MAGI IN ANCIENT SOURCES 12

GAYANE POGHOSYAN

THE SYMBOLISM OF THE RELIGIOUS AND MYTHOLOGICAL
MOTIVES OF URARTIAN SEALS 24

TATUL KHACHATRYAN

THE ARMENIAN SOURCES ON SASSANID RELIGION POLICY IN
III-IV CENTURIES 39

MARIAM KHANZADYAN

ABOUT CERTAIN ASPECTS OF QUEEN ZABELS GENEALOGY 57

SHOUSHAN KYUREGHYAN

HANBALI SCHOOL ATTITUDE TO SUFISM IN THE CASE OF IBN
AL-JAWZI'S "DEVIL'S DECEPTIONS" 65

SUSANNA ADAMYAN

THE EPITAF OF PARSAM ARCHIMANDRITE 73

VAHE HAKOBYAN

THE PECULIARITIES OF THE HANAFI MAZHAB IN THE CONTEXT
OF SUNNI RELIGIOUS AND LEGAL SCHOOLS 82

TATEVIK MKRTCHYAN

THE EXAMINATION OF THE CONTENT AND COMPOSITION OF THE
SAYINGS AND VIRTUES OF IMAM ALI IBN ABI TALIB IN NAHĠ
AL-BALĠĠ 90

MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY

ANJELA YERITSYAN

SOME MINIATURES REPRESENTING THE BURIAL SCARCELY
ENCOUNTERED OF ARMENIAN MINIATURE PAINTINGS (17TH
CENTURY) 106

ANNA GEVORGYAN

THE MYTHS OF THE MESSIAH IN THE IDEOLOGY OF AYATOLLAH
KHOMEINI 117

ASTGHIK HAYRAPETYAN

THE MAIN THRUSTS OF THE US MIDDLE EAST POLICY DURING
THE PRESIDENCY OF GEORGE W. BUSH (2001-2009)..... 125

ARAM GASPARYAN

THE RESETTLEMENT AS THE MAIN CONSEQUENCE OF THE
COLONIZATION OF ALGERIA.....138

ARAKS PASHAYAN

THE PROBLEMS OF SHIA MINORITIES IN SAUDI ARABIA: THE
IMPACT OF EXTERNAL AND INTERNAL FACTORS..... 144

GEORGI MIRZABEKYAN

QAZAKH *LIVA* ACCORDING TO THE OTTOMAN GREAT DEFTER OF
TBILISI *VILAYET* 1728 155

GOR HOVHANNISIAN

ABOUT THE VICTORY OF THE COMMUNIST PARTY OF TURKEY IN
TUNCELI DURING LOCAL ELECTIONS OF TURKEY IN 2019..... 165

HAYK SAMSONYAN

THE FORMATION OF THE ARMY AND ITS ROLE IN
POLITICAL LIFE OF SYRIA (1916-1946) 172

HRACHUHI TURVANDYAN

MOVING THE US EMBASSY TO JERUSALEM:
NEW ACCENTS IN THE UNITED STATES FOREIGN POLITICS AND
THE CONSEQUENCES FOR THE MIDDLE EAST 189

MANUCHAR GUNTSADZE

REASON OF ANTI-GOVERNMENTAL ACTIVITIES OF OSSETIAN
BOLSHEVIKS IN GEORGIA202

MARIAM REVAZYAN

GEORGIAN LANGUAGE IN THE MEMORY OF DESCENDANTS OF
TURKEY’S GEORGIAN MUHAJIRS.....211

NARINE MARGARYAN

ON THE DOCUMENT “ARMENIAN ORPHANS: BULLETIN ON
SITUATION OF ARMENIAN ORPHANS, ORPHANAGES, CARING
OFFICES AND STATISTICAL LISTS”221

RUZANNA MIKAYELYAN

ARCHITECTURAL FEATURES OF CHURCHES CONSTRUCTED IN
REPUBLIC OF ARMENIA IN THE MODERN PERIOD (1998-2018)237

SALVINE MARKOSYAN	
THE CHARACTERISTICS OF THE CONSTANTINOPLE ARMENIANS’ SOCIAL CLASS IN THE 19 th CENTURY	248
SONA MINASYAN	
THE PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF THE ARMENO- TURKISH AND THE KARAMANLIDIKA LITERATURE: THE USE OF THE ARMENIAN AND GREEK ALPHABETS IN ARMENO-TURKISH AND KARAMANLIDIKA TEXTS.....	259
VERONIKA TOROSYAN	
ON THE ACTIVITY OF US GREEK AND TURKISH LOBBY ORGANIZATIONS OVER THE ISSUE OF NORTHERN CYPRUS.....	272
TIGRAN SARGSYAN	
TEMPORARY MARRIAGE IN IRAN	282
QNARIK SARGSYAN	
QATAR’S FOREIGN POLICY AND THE ARAB SPRING.....	294